

GEWONE ZITTING 2018-2019

1 FEBRUARI 2019

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**met het oog op het openstellen
van een deel van het Koninklijk Domein
te Laken voor het publiek**

(ingediend door mevrouw Hannelore GOEMAN (N),
mevrouw Kenza YACOUBI (F), de heer Eric BOTT (F) en
mevrouw Els AMPE (N))

Toelichting

De indieners van dit voorstel stellen voor om de tuinen van het Koninklijk Paleis in Laken gedeeltelijk open te stellen voor het publiek. Zodoende wil men een nieuwe grote en kwalitatieve groene ruimte creëren voor inwoners en bezoekers in het noordelijke deel van Brussel. De indieners vragen dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in samenwerking met alle betrokken actoren initiatieven neemt die de openstelling van een deel van het domein op korte termijn kunnen realiseren.

Situering

Het Koninklijk Domein in Laken bestaat uit verschillende delen. Sommige delen daarvan zijn toegankelijk voor het publiek zoals het Park van Laken of de Tuinen van de Bloemist. Andere delen worden gebruikt door de Koninklijke Familie als private residentie, zoals het domein Stuyvenberg en villa Belvédère, maar dus ook het domein van het Paleis van Laken. De tuinen van deze laatste, of althans een deel ervan, vormen het voorwerp van deze resolutie.

Het Domein van Laken is in zijn huidige opzet vooral de verdienste van Koning Leopold II die verschillende terreinen aankocht en samenvoegde, de koninklijke serres aanlegde en het kasteel omvormde tot Koninklijk Paleis. Sinds zijn bewind zijn er geen drastische verbouwingen meer gebeurd aan het paleis en de aanpalende tuinen.

SESSION ORDINAIRE 2018-2019

1ER FEVRIER 2019

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**relative à l'ouverture partielle
du Domaine royal de Laeken au public**

(déposée par Mmes Hannelore GOEMAN (N),
Kenza YACOUBI (F), M. Eric BOTT (F) et
Mme Els AMPE (N))

Développements

Nous proposons d'ouvrir en partie les jardins du Palais royal de Laeken au public, en créant ainsi un vaste espace vert de qualité pour les habitants et les visiteurs du Nord de Bruxelles. Nous demandons au gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale de prendre, en collaboration avec tous les acteurs concernés, des initiatives afin de permettre l'ouverture d'une partie du domaine à court terme.

Contexte

Le Domaine royal de Laeken se compose de plusieurs parties. Certaines d'entre elles sont accessibles au public, par exemple le parc de Laeken ou les Jardins du Fleuriste. D'autres parties sont utilisées par la famille royale en tant que résidence privée, telles que le domaine du Stuyvenberg et la villa Belvédère, mais aussi le domaine du Palais de Laeken. Les jardins, ou du moins une partie des jardins de ce dernier, sont l'objet de la présente proposition de résolution.

Le mérite du Domaine de Laeken, dans sa conception actuelle, revient essentiellement au roi Léopold II, qui acquit et réunit plusieurs terrains, aménagea les Serres royales et transforma le château en Palais royal. Depuis son règne, le palais et les jardins adjacents n'ont plus connu de rénovations drastiques.

Het domein is ongeveer 187 hectaren groot. Ter vergelijking, het Gewest kent twee gemeenten die kleiner zijn: Sint-Joost-ten-Node en Koekelberg, met een respectieve grootte van 114 en 117 hectare. Of nog, het gehele Prinsdom van Monaco is ongeveer 202 hectare groot.

Dit grote domein in het hart van het Brusselse Gewest is niet toegankelijk voor het publiek. Evenwel, in de Lente worden de serres en een deel van de tuinen een 10-tal dagen opgesteld als gunst aan de bevolking.

De koninklijke familie is echter niet de eigenaar van de domeinen. Ter gelegenheid van zijn 65ste verjaardag schonk Leopold II het domein van Laken alsook vele andere gronden en gebouwen aan de Belgische Staat. Het beheer ervan werd toevertrouwd aan de Koninklijke Schenking, een zelfstandige openbare instelling van de Staat die werd opgericht in 1930 en onder het toezicht staat van de minister van Financiën. Aangezien het om staateigendom gaat impliceert dit een collectief bezit van de bevolking.

Een deel van de bezittingen van de Schenking staat ter beschikking van de Koning, zoals dus het domein van Laken. Andere goederen zoals enkele kantoorgebouwen in Brussel of landbouwgrond worden verhuurd om de Schenking inkomsten te bezorgen.

Opmerkelijk, er zijn ook eigendommen die gratis ter beschikking worden gesteld voor een bestemming van algemeen belang: de Japanse toren en het Chinees paviljoen bijvoorbeeld, maar ook het Elisabethpark in Koekelberg, het Astridpark in Anderlecht en Dudenpark in Vorst. Dit laatste werd opengesteld voor het publiek in 1913 nadat Leopold II het park had weggeschonken aan de staat. Deze precedenten tonen meteen aan dat dit voorstel niet zo ver gezocht is en perfect realiseerbaar.

Rekening houdend met de regionale demografische ontwikkelingen, kan het openstellen van andere domeinen ook worden overwogen in de toekomst.

Ook in het buitenland bestaan er enkele mooie precedenten. Zo heeft Vaclav Havel, de eerste democratisch verkozen president van Tsjechië na zijn aanstelling de Koninklijke Tuinen en de Burcht van Praag terug toegankelijk gemaakt voor inwoners en bezoekers.

Hoe dan ook, dit voorstel wil geenszins afbreuk doen aan de functie van het Koninklijk paleis van Laken als officiële residentie van de Koning. Het is evident dat de privacy en de veiligheid van de Koninklijke familie verzekerd moet blijven onder elk mogelijk scenario. De indieners zijn ervan overtuigd dat er in samenspraak met de vertegenwoordigers van de Koninklijke familie en andere betrokkenen actoren, men tot een werkbare en gedragen oplossing kan komen om een deel van het Koninklijk domein publiek toegankelijk te maken.

Le domaine s'étend sur quelque 187 hectares. À titre de comparaison, la Région compte deux communes moins étendues: Saint-Josse-ten-Noode et Koekelberg, d'une superficie de 114 et de 117 hectares respectivement. Ou encore, l'ensemble de la Principauté de Monaco a une superficie totale de quelque 202 hectares.

Ce grand domaine situé au cœur de la Région bruxelloise n'est pas accessible au public. Toutefois, au printemps, les serres ainsi qu'une partie des jardins sont ouvertes au public pendant une dizaine de jours, à titre de faveur accordée à la population.

La famille royale n'est cependant pas propriétaire des domaines. À l'occasion de son soixante-cinquième anniversaire, Léopold II a fait donation du domaine de Laeken ainsi que de nombreux autres terrains et édifices à l'État belge. Leur gestion a été confiée à la Donation royale, une institution publique autonome de l'État créée en 1930 et placée sous la tutelle du ministre des Finances. Dès lors qu'il s'agit d'une propriété de l'État, cela implique une propriété collective de la population.

Une partie des biens de la Donation est mise à la disposition du Roi, comme donc le domaine de Laeken. D'autres biens, notamment plusieurs immeubles de bureaux à Bruxelles ou des terres agricoles, sont loués afin d'assurer des revenus à la Donation.

On remarquera également que certaines propriétés sont mises gratuitement à disposition pour une affectation d'intérêt général: la Tour japonaise et le Pavillon chinois, par exemple, mais aussi le parc Elisabeth à Koekelberg, le parc Astrid à Anderlecht et le parc Duden à Forest. Ce dernier a été ouvert au public en 1913, Léopold II en ayant fait donation à l'État. Ces précédents montrent bien que la présente proposition n'a rien de fantaisiste et est parfaitement réalisable.

Compte tenu de l'essor démographique régional, on pourrait également envisager l'ouverture d'autres domaines dans le futur.

Il existe également quelques beaux précédents à l'étranger. Ainsi, Vaclav Havel, le premier président élu démocratiquement de la Tchéquie, a rouvert les portes des Jardins royaux et du Château de Prague aux habitants et aux visiteurs après son élection.

Quoi qu'il en soit, la présente proposition ne vise nullement à porter atteinte à la fonction du Palais royal de Laeken comme résidence officielle du Roi. Il est évident qu'il faut continuer à garantir la vie privée et la sécurité de la famille royale, quel que soit le scénario possible. Nous sommes convaincus qu'en concertation avec les représentants de la famille royale et les autres acteurs concernés, il est possible de dégager une solution acceptable et largement soutenue en vue de rendre accessible au public une partie du Domaine royal.

Demografische noden

Dit voorstel van resolutie wil tegemoetkomen aan een reële nood naar meer groene ruimte in de stad, en zeker in het dichtbevolkte noordelijke deel van het Gewest.

Brussel staat de komende jaren voor grote demografische uitdagingen. In het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GDPO) voorziet men een sterke verdichting van bepaalde wijken maar ook de creatie van nieuwe woonwijken. Dit creëert natuurlijk een sterke en bijkomende druk op de leefbaarheid van stad. Het behoud en het creëren van voldoende kwalitatieve openbare en groene ruimten is daarbij onontbeerlijk voor de levenskwaliteit van de inwoners.

De voordelen en de noodzaak van groene ruimten in de stad zijn evident en reeds uitvoerig beschreven. Groenruimten zijn noch luxe, noch ruimteverlies, maar een volwaardige en broodnodige stedelijk voorziening. Naast de vanzelfsprekende voordelen op gebied van leefmilieu beperkt het de stadsvlucht. Daardoor gaan er minder fiscale inkomsten verloren en neemt het pendelverkeer af. Daarnaast leveren ze een aanzienlijk bijdrage aan de gezondheid, het welzijn en de levenskwaliteit van de Brusselaars Ook collectief, want groene en openbare ruimten bevorderen het samenleven en de sociale cohesie in de stad.

De groene ruimten in het Brussels Gewest zijn echter zeer ongelijk verdeeld. Zowel het GDPO, de wijkmonitoring, het regeerakkoord als het Gewestelijk Natuurplan 2016-2020 erkennen dit. Dat laatste plan stelt onomwonden dat er een echte sociaal-ecologische ongelijkheid heerst tussen bewoners. Een problematiek die in de toekomst in bepaalde stadsdelen zo mogelijk nog nijpender zal worden. Zo wordt er voor de opvang van de demografische uitdagingen sterk gekeken naar de gebieden rond het Kanaal, getuige het Masterplan Kanaal. Het is een gebied dat ook vandaag in zijn huidige samenstelling over weinig kwalitatieve groenruimte beschikt.

In dat opzicht is het Koninklijk Domein een ideale en evidente kandidaat om te dienen als recreatieve en openbare groene ruimte voor inwoners en bezoekers. De Koninklijke Tuinen (wit gebied met X) liggen zoals u kan zien op het bovenstaand kaartje heel centraal in de Kanaalzone en in het Masterplan. Bovendien worden er in de industriële zones aan de overkant van het kanaal, nieuwe residentiële wijken

Besoins démographiques

La présente proposition de résolution vise à répondre à un besoin réel de davantage d'espaces verts en ville, surtout dans la partie Nord, densément peuplée, de la Région.

Bruxelles va devoir relever de grands défis démographiques dans les années à venir. Dans le Plan régional de développement durable (PRDD), on prévoit une forte densification de certains quartiers, mais aussi la création de nouveaux quartiers résidentiels. Cette évolution fera en sorte que la viabilité de la ville sera soumise à une forte pression supplémentaire. Dans ce contexte, le maintien et la création d'un nombre suffisant d'espaces verts et d'espaces publics de qualité sont indispensables pour assurer la qualité de vie des habitants.

Les avantages des espaces verts en ville ainsi que leur caractère indispensable sont une évidence et ont déjà été abondamment décrits. Les espaces verts ne sont ni un luxe, ni une perte de place, mais constituent une infrastructure urbaine essentielle. Outre les avantages évidents sur le plan du cadre de vie, les espaces verts limitent l'exode urbain, ce qui réduit la perte de recettes fiscales et diminue le nombre de navetteurs. Les espaces verts apportent en outre une contribution non négligeable à la santé, au bien-être et à la qualité de vie des Bruxellois, y compris sur le plan collectif, car les espaces verts et publics favorisent le vivre-ensemble et la cohésion sociale en ville.

Cependant, les espaces verts sont très inégalement répartis en Région bruxelloise, un fait reconnu tant par le PRDD que par le Monitoring des Quartiers, l'accord de gouvernement et le Plan régional nature 2016-2020. Ce dernier plan indique sans détours qu'il existe même une véritable inégalité « socio-environnementale » entre les habitants. À l'avenir, ce problème deviendra encore plus critique dans certains quartiers de la ville. En ce qui concerne la gestion des défis démographiques, l'attention se focalise surtout sur les zones situées le long du canal, comme en témoigne le Plan directeur Canal. Aujourd'hui encore, dans sa composition actuelle, ce secteur ne dispose que d'un nombre limité d'espaces verts de qualité.

À cet égard, le Domaine royal est un candidat idéal et évident pour accueillir les habitants et les visiteurs dans un espace vert récréatif et public. Comme l'indique la carte reproduite ci-dessus, les Jardins royaux (zone blanche marquée d'un X) occupent une position très centrale dans la zone du canal et dans le Masterplan. De plus, de nouveaux quartiers résidentiels de quelques milliers de

ingepland op Schaarbeek vorming en de MABRU-site ter grootte van enkele duizenden wooneenheden.

Men heeft hier dus een hele grote en weinig gebruikte groene ruimte voorhanden in een gebied waar dit voor de bevolking ontbreekt. Vandaar dit voorstel van resolutie om de Koninklijke tuinen open te stellen voor het publiek. Niet als een leuk idee, maar als een noodzaak om tegemoet te komen aan de reële noden en behoeften van een aangroeiende bevolking.

Daar komt nog bij dat het domein gemakkelijk bereikbaar is vanuit de naburige en dichtbevolkte wijken waar het tekort aan groene ruimtes eveneens zeer nijpend is, zoals bijvoorbeeld de Maritiem wijk, Oud Laken en de Noordwijk.

Deze wijken kenmerken zich bovendien door een erg jonge bevolking, waaronder ook vele grote gezinnen. De meeste van deze kinderen en jongeren moeten het echter stellen zonder tuin. De zeer beperkte ontspannings- en speelruimtes in deze wijken kunnen dit evenwel niet compenseren. Het openstellen van het Koninklijk domein biedt in die zin een unieke gelegenheid aan deze jonge Brusselaars om te genieten van iets dat vanzelfsprekend zou moeten zijn.

Uitstraling en stadsontwikkeling

De indieners van dit voorstel zijn er stellig van overtuigd dat het gedeeltelijk openstellen van de tuinen van het Koninklijk Paleis in Laken eveneens sterk zal bijdragen aan de uitstraling en de aantrekkelijkheid van Brussel, zowel op gebied van woonstad als op gebied van toerisme. Deze ingreep zal het stadslandschap in het Noorden van Brussel volledig en ingrijpend transformeren.

Het Koninklijk Domein vormt vandaag een beetje een barrière in het stadsweefsel. Door de centrale ligging, de grote omvang en de hoge omheining van het Domein kan de nabije omgeving zich moeilijk ontwikkelen. De wijken en straten botsen op de muren van het gigantische domein waardoor elke normale stadsontwikkeling onmogelijk gemaakt wordt. De nabije omgeving rond de omheining van het paleis kenmerkt zich veelal door een desolaat niemandsland. De indieners van dit voorstel zijn ervan overtuigd dat als de muren van het domein verdwijnen er een nieuwe dynamiek zal ontstaan in de buurten en straten er rond. Zij zullen beter aansluiting vinden tot het bestaande stadsweefsel en tot ontwikkeling komen.

Zo kan men zich bijvoorbeeld wel inbeelden hoe de promenade aan het Kanaal er op een zomerdag helemaal anders zou uitzien wanneer ze wordt aangesloten op het mooie Koninklijke Domein. Deze ongebruikte uithoek zou plotsklaps verworden tot een van de favoriete plaatsen van de Brusselaars en toeristen om te gaan flaneren.

logements sont aménagés dans les zones industrielles situées de l'autre côté du canal, sur le site de Schaarbeek-Formation et du MABRU.

Un immense espace vert peu utilisé étant ainsi disponible dans une zone où la population en manque, la présente proposition de résolution vise à ouvrir les jardins royaux au public. Il ne s'agit pas simplement d'une idée qui nous semble bonne mais bien d'une nécessité en vue répondre aux besoins réels et aux nécessités d'une population grandissante.

Par ailleurs, ce domaine est facilement accessible à partir des quartiers voisins et densément peuplés où le manque d'espaces verts est également très aigu, par exemple à partir du quartier Maritime, du vieux Laeken et du quartier Nord.

Ces quartiers se caractérisent en outre par une population très jeune qui compte également beaucoup de familles nombreuses. La plupart de ces enfants et de ces jeunes sont cependant privés de jardin. Dans ces quartiers, le nombre très limité d'espaces de détente et de jeu ne compense pas non plus le manque d'espaces verts. En ce sens, l'ouverture du Domaine royal au public permettrait à ces jeunes Bruxellois de bénéficier de facilités qui devraient être à la portée de tous.

Rayonnement et développement urbain

Nous sommes absolument convaincus que l'ouverture partielle des jardins du Palais royal de Laeken contribuera aussi vivement au rayonnement et à l'attractivité de Bruxelles, aussi bien comme ville où il fait bon vivre que comme destination touristique. Cette innovation permettrait de transformer complètement et profondément le visage de la ville dans le Nord de Bruxelles.

Le Domaine royal forme aujourd'hui une sorte de barrière à l'intérieur du tissu urbain. De par sa situation centrale, ses dimensions considérables et la hauteur de son mur d'enceinte, il empêche le développement des quartiers et rues situés dans ses environs directs, ceux-ci venant buter contre les murs de ce domaine gigantesque, qui fait obstacle à un développement urbain normal. La zone attenante à l'enceinte du palais est un véritable no man's land quasiment désert. Nous sommes convaincus que la disparition des murs du domaine pourrait créer une nouvelle dynamique dans les quartiers et rues situés aux alentours et leur permettre de mieux se déployer et s'insérer dans le tissu urbain existant.

Imaginons ainsi une promenade estivale le long du Canal qui s'achèverait dans le beau Domaine royal. Cet espace inutilisé deviendrait du jour au lendemain l'un des lieux de flânerie préférés des riverains et des visiteurs.

Een kwalitatief aanbod van voorzieningen, zoals drankgelegenheden, kiosken of speelpleintjes, kan de aantrekkelijk van het Koninklijk Domein nog versterken. Op die manier kunnen publieke en private belangen elkaar ontmoeten. Het is tevens een uitstekende manier om lokale bewoners, verenigingen en handelaars nauw te betrekken en de sociale cohesie te vergroten om zo een wervend project voor de buurt te realiseren.

Hannelore GOEMAN (N)
Kenza YACOUBI (F)
Eric BOTT (F)
Els AMPE (N)

Une offre d'infrastructures de qualité, telles que débits de boisson, kiosques ou plaines de jeux, pourrait encore améliorer l'attractivité du Domaine royal. De cette manière, intérêts publics et privés pourront se rencontrer. C'est également un excellent moyen d'impliquer étroitement les habitants, associations et commerçants locaux et de renforcer la cohésion sociale tout en réalisant un projet fédérateur pour le quartier.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE**met het oog op het openstellen
van een deel van het Koninklijk Domein
te Laken voor het publiek**

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Gelet op de Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen van 8 augustus 1980, zoals laatst gewijzigd met de zesde Staatshervorming en op de bevoegdheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op het vlak van stedenbouw, ruimtelijke ordening en leefmilieu en het internationaal en toeristisch imago van het Gewest ;

Gelet op het Brussels regeerakkoord, meer bepaald op de bijlage over de Kanaalzone ;

Gelet op de doelstellingen in het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GDPO) inzake de toegang tot groenruimte voor Brusselaars ;

Gelet op het Masterplan Kanaal en de geplande en sterke toename van het aantal residentiële eenheden in deze zone ;

Gelet op de doelstelling in het Gewestelijk Natuurplan (2016-2020) om de toegang van Brusselaars tot de groene ruimten te verbeteren ;

Gezien de onmiskenbare meerwaarde die het gedeeltelijk openen van het Koninklijk Domein zou betekenen voor de inwoners en bezoekers van Brussel ;

Gezien de sterke demografische groei van Brussel en de noodzaak aan bijkomende openbare en groene ruimte, in het bijzonder in het noorden van het Gewest ;

Gezien de impact op de stadsontwikkeling en op de aantrekkelijkheid van Brussel, zowel op maatschappelijk als esthetisch vlak ;

Overwegende dat het Dudenpark eigendom van de Koninklijke Schenking is, maar vrij en gratis toegankelijk is voor het publiek ;

Overwegende de noodzaak aan recreatieve ruimten voor kinderen en jongeren in de stad ;

Bevestigt zijn wens om een deel van de tuinen van het Koninklijk Domein in Laken toegankelijk te maken voor het publiek en dat gebied in te bedden in het omringende stadsweefsel ;

PROPOSITION DE RÉSOLUTION**relative à l'ouverture partielle
du Domaine royal de Laeken au public**

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, telle que modifiée en dernier lieu par la sixième réforme de l'État, et les compétences de la Région de Bruxelles-Capitale en matière d'urbanisme, d'aménagement du territoire et d'environnement, et d'image internationale et touristique de la Région ;

Vu l'accord de gouvernement bruxellois, en particulier l'annexe relative à la zone du canal ;

Vu les objectifs définis dans le Plan régional de développement durable (PRDD) en matière d'accès des Bruxellois aux espaces verts ;

Vu le Plan directeur canal et l'augmentation considérable et projetée du nombre d'unités résidentielles dans ladite zone ;

Vu l'objectif du Plan régional nature (2016-2020) d'améliorer l'accès des Bruxellois aux espaces verts ;

Vu la plus-value incontestable que l'ouverture partielle du Domaine royal représenterait pour les habitants et les visiteurs de Bruxelles ;

Vu la forte croissance démographique observée à Bruxelles et la nécessité de disposer d'espaces verts publics supplémentaires, en particulier dans le Nord de la Région ;

Vu l'incidence sur le développement urbain et sur l'attractivité de Bruxelles, tant sur le plan social que sur le plan esthétique ;

Considérant que le parc Duden est une propriété de la Donation royale, mais qu'il est librement et gratuitement accessible au public ;

Vu le besoin d'espaces récréatifs pour les enfants et les jeunes dans la ville ;

Confirme son souhait de rendre une partie des jardins du Domaine royal de Laeken accessible au public et d'intégrer cette zone dans le tissu urbain environnant ;

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

- de wensen dienaangaande van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement over te maken aan de federale Regering en de Koninklijke Schenking ;
- binnen haar bevoegdheden de nodige initiatieven te ondernemen die kunnen bijdragen tot de openstelling van het Koninklijk Domein in Laken ;
- een overleggroep in het leven te roepen met onder meer vertegenwoordigers van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Koninklijke Schenking en de Stad Brussel, met als doelstelling het publiek toegankelijk maken van een deel van het Koninklijk Domein in Laken en de inbedding ervan in het omringende stadsweefsel met een kwalitatief aanbod van voorzieningen om zo de betrokkenheid van de buurt en de lokale economie te versterken.

Hannelore GOEMAN (N)
Kenza YACOUBI (F)
Eric BOTT (F)
Els AMPE (N)

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

- de transmettre au Gouvernement fédéral et à la Donation royale les desiderata du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale ;
- de prendre les initiatives nécessaires, dans le cadre de ses compétences, pouvant contribuer à ouvrir le Domaine royal de Laeken au public ;
- de mettre en place un groupe de concertation composé notamment de représentants de l'autorité fédérale, de la Région de Bruxelles-Capitale, de la Donation royale et de la Ville de Bruxelles, dans le but de rendre une partie du Domaine royal de Laeken accessible au public et de l'intégrer dans le tissu urbain environnant par une offre d'infrastructures de qualité et de renforcer ainsi la participation du quartier et l'économie locale.